

משטרת ישראל אגף המבצעים

נוהל זה הינו נוסח חלקי שהותר לעיין על פי חוק חופש המידע

מס' נוהל קודם: 90.028.106			נהלי אג"מ
מספר: 222.033.12	תת-פרק: רישוי עסקים	פרק: אבטחה רישוי ומאוימים	
שם: רישוי מפעלים ביטחוניים			תאריך פרסום: 11/08/2020
			תאריך תחילה: 01/01/2020
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

1. כללי

- על פי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 ר' הרשות המקומית עומד בראש רשות הרישוי שאמור לתת רישיון עסק כאשר בתהליך הרישוי למתן אישורים משולבים גם משרדי הממשלה השונים.
- במסגרת מפעלי התעשייה הצבאית אשר עוברים תהליך ממפעל בטחוני לחברה בע"מ חלים דיני רישוי העסקים, עם זאת קיימים מאפיינים ביטחוניים המחייבים התייחסות מיוחדת.
- רשויות הרישוי המקומיות אינן יכולות לתת מענה ולהתמודד כראוי עם הליך הרישוי במפעלים של התעשיות הביטחוניות הכוללות מפעלים גדולים ומורכבים עם מאפיינים מיוחדים של ייצור, שימוש, אחסון ושינוע של חומרים מסוכנים. בעיקר נוכח מגבלות של ביטחון שדה.
- לאור מגבלות ביטחון השדה, מומחיות והתמקצעות הנדרשים ברישוי מפעלים אלה ופיקוח עליהם, המליצה ועדה בין-משרדית שמינה מנכ"ל משרד הפנים על הקמתה של יחידת רישוי ארצית למפעלים ביטחוניים שתהווה את הכלי המתאים להתמודדות עם נושא המפעלים הביטחוניים.

2. תחומי אחריות

א. תפקיד היחידה הארצית לרישוי מפעלים ביטחוניים:

- רשות מוסמכת למתן רישיונות עסק למפעלים ביטחוניים.
- מתן אישורים מוקדמים, הגדרת הדרישות והתנאים של כל המומחים וגיבושם לתוכנית אחת שתוצג למנהלי המפעל.
- קשר עם התעשיות הביטחוניות לצורך ביצוע התנאים והדרישות וקביעת לוח זמנים.
- תאום והתייעצויות עם הרשויות המקומיות בנושא מים, ביוב, אשפה והתאמת התב"ע וכו'.
- יזום סקרי סיכונים, קבלתם, ניתוחם למשמעויותיהם ודיון עם הנהלת התעשיות הביטחוניות

על ההשלכות וההמלצות הסקרים.

- 6) קשר עם משרד הפנים, משטרת ישראל, משרד איכות הסביבה, משרד הבריאות, משרד העבודה ומפקדת פיקוד העורף.
- 7) קבלת דיווח שנתי מהמפעלים על חומרים מסוכנים ורעילים לתוך מפעל בהתאם לתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת וחומרים מפורקים), התשנ"א 1990.
- 8) קיום בקורות ופיקוח שנתיים לכל המפעלים והעברת הממצאים ודרישות לטיפול הנהלת התעשיות הביטחוניות.

ב. משרד הביטחון/מלמ"ב

- 1) הנחיית המפעל הביטחוני לקיום מערך אבטחה פיזית/חמושה במקום על פי הדרישות שייקבעו.
- 2) הנחיית המפעל הביטחוני לקיום מערך אבטחת מידע במפעל על פי הדרישות שייקבעו.
- 3) פיקוח ובקרה על ביצוע דרישות האבטחה הפיזית/חמושה ואבטחת המידע.
- 4) קיום שת"פ עם משטרת ישראל ויידועה בנושא סידורי האבטחה הפיזית/חמושה.
- 5) ביצוע תרגילים משותפים עם משטרת ישראל להבטחת שלום הציבור במפעלים הביטחוניים.

ג. משטרת ישראל

- 1) הכרות המפעל הביטחוני ע"י "נציג השטח" (ק' אבטחה ורישוי/ בקרי אבטחה ורישוי).
- 2) קבלת פיקוד בעת אירוע חריג שחורג מעבר לתחומי המפעל או שקיים חשש שיחרוג מעבר לגדרות המפעל או בתוך המפעל לאחר אישור למב"ט (ממונה ביטחון במפעל).
- 3) קבלת נגזרת של תיק מפעל (תיק שטח).
- 4) קשר ושת"פ עם ממונה הביטחון של המפעל הביטחוני.
- 5) השתתפות בתרגילים משותפים משטרת ישראל, כב"א, מד"א, מלמ"ב, פיקוד העורף והרשות המקומית.
- 6) קבלת סקרי הסיכונים הרלוונטיים.
- 6) מתן אישור לפריטי רישוי הרלוונטיים בתחום המפעל.
- 7) הנחיית המפעל הביטחוני לקיום מערך אבטחה פיזית/חמושה במקום על פי הדרישות שייקבעו (למעט המפעלים המונחים ע"י משהב"ט).

3. הבסיס החוקי

- א. עפ"י החלטת הממשלה מספר 1909 מיום 26.5.93 הוקמה 1996 היחידה ארצית לרישוי מפעלים ביטחוניים במשרד הפנים.
- ב. לחוק רישוי עסקים התשכ"ח - 1968 (להלן החוק) פורסם תיקון מספר 11 אשר נכנס לתוקפו ביום כ"ו בחשוון התשנ"ה (31.10.94), הקובע שינויים בתפיסה הארגונית והביצועית של רישוי

מפעלים ביטחוניים, כלהלן :

- (1) תוקם יחידה ארצית לרישוי מפעלים ביטחוניים אשר מנהלה יהיה נציג שר הפנים ובידו תהיינה הסמכויות הבאות :
 - (א) להיות רשות הרישוי למפעלים ביטחוניים עם כל הסמכויות שנקבעו בחוק.
 - (ב) מתן התראה למפעל לפי סעיף 14 בחוק על אי קיום תנאים ודרישות.
 - (ג) מתן צו הפסקה מנהלי לפי סעיף 20 לחוק.
 - (ד) הסמכת אדם להיכנס למפעל בטחוני כדי לקבוע תנאים למתן רישיון או כדי לבדוק אם מתקיימים בו הוראות החוק.
- (2) קביעת מפעל בטחוני, אשר האמור לעיל יחול עליו, בצו של שר הביטחון.
- ג. היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים תכלול את נציגי השרים שיש להם סמכויות לקביעת תנאים ודרישות בהתאם לחוק וכן נציג של שר הביטחון ונציג של הרשויות המקומיות.
- ד. כדי ששיקולי הרשות המקומית רשות הרישוי הארצית יובאו בחשבון נקבע כי לא יינתן רישיון עסק למפעל בטחוני ואישור מוקדם לפי סעיף 6 לחוק, אלא אם ניתנה לראש הרשות המקומית או לנציגו הזדמנות להשמיע את דברם בפני היחידה.
- ה. רישיון שניתן למפעל בטחוני לפני כניסת התיקון לחוק לתוקפו יעמוד בתוקפו, אך מנהל היחידה יוכל להוסיף תנאים או דרישות בתוקף סמכותן כרשות רישוי.

4. המטרה

קביעת הדרך לרישוי ופיקוח על מפעלים הביטחוניים והגדרות תחום אחריות ברישוי המפעלים הביטחוניים.

5. השיטה

א. כללי

- (1) היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים פועלת במסגרת משרד הפנים.
- (2) היחידה הארצית מורכבת מנציג שר הפנים ומנציגי השרים הנוגעים בדבר בכלל זה נותני האישור עפ"י חוק רישוי עסקים למפעלים ביטחוניים.
- (3) היחידה הארצית תקבע את התנאים והדרישות לצורך מתן אישורים מוקדמים ומנהל היחידה - נציג שר הפנים - ינפק את רישיון העסק למפעל.
- (4) בידי מנהל היחידה וחברי היחידה סמכויות פיקוח בדומה לאלה הקיימות ברשויות הרישוי האחרות כדי לאפשר אכיפת החוק .
- (5) **מערך אבטחה ורישוי יתמקד בטיפול בפריטי הרישוי הנמצאים במפעלים והם :**
 - (א) **קבוצה 7:** לרבות 7.7 ה'- אירועים תחת כיפת השמיים.
 - (ב) **קבוצה 9:** כלי נשק ותחמושת
- (1) **9.1 א'-** מכירתם, תיקונם, אחסונם (אחסון 20 כליי ירייה ומעלה או אחסנת 100.000 כדורים ומעלה).

(2) 9.1 ב-מטוחים.

(3) 9.1 ג'- ייצורם.

ג) **קבוצה 10.11:** חומרי נפץ

(1) 10.11 א'- ייצורם, עיבודם, פיתוחם.

(2) 10.11 ב'- מכירתם, אחסונם, אריזתם

(3) 10.11 ג'- שינועם, הובלתם, איסופם.

6) המשטרה תוודא כי במפעלים הביטחוניים מתקיימים תנאים על מנת להבטיח את מניעת סכנה לשלום הציבור.

7) פעילות המשטרה במפעל הביטחוני תהיה בשני מצבים בסיסיים:

א) בשגרה.

ב) בעת אירוע.

ב. מדור רישוי/ חטיבת אבטחה ורישוי

1) "נותן האישור" הינו נציג המשטרה אשר מונה ע"י השר לבט"פ כגורם המאשר במפעל הביטחוני.

2) קצין רישוי עסקים ארצי/חטיבת אבטחה הינו נציג השר לבט"פ ביחידה הארצית לרישוי מפעלים ביטחוניים.

ג. מחוזות

1) קציני אבטחה ורישוי מחוזיים/המרחביים/ בקרי אבטחה ורישוי שנקבעו מבעוד מועד שהם "נציג השטח" יבקרו במפעל הביטחוני כל אחד בתחום שטחו הטריטוריאלי לצורך הכרת המפעל מנהל אבטחה לצורך תיאום ציפיות.

2) רע"ני אבטחה ורישוי המחוזיים יעבירו לקצין הרישוי עסקים ארצי את דרישות הרישוי מהמפעל הביטחוני שבתחום אחריותם עפ"י המותווה בנוהל זה ועפ"י שיקול דעתם לאחר ביקור במקום.

3) רע"ן הרישוי אבטחה יקבלו ממונה הביטחון של המפעל נגזרת מתיק המפעל (תיק שטח), אשר ישמר בתחנת המשטרה הנוגעת, אשר יכלול תרשימי המפעל והסביבה, טיב ומיקום הציוד של כיבוי אש, מיקום ציוד עזרה ראשונה וכו'.

4) "נציג השטח" יקיימו קשר רצוף עם ממונה הביטחון של המפעל הביטחוני.

5) "נציג השטח" יתאמו עם ממונה הביטחון של המפעל השתתפות בתרגילים יחד עם כל הגורמים הנושאים חלק ברישוי המפעל.

6. תיאום

א. "באירוע חירום" נדרש ביצוע תיאום מלא של ממונה ביטחון המפעל מול משטרת ישראל וכוחות חירום הצלה אחרים כגון: כב"ה מד"א פיקוד העורף כאשר יש חשש לתקלה בטיחותית או פגיעה חבלנית במפעלים אלה בייחוד באזור אורבני.

ב. ככלל, כניסה ופעילות בתחומי המפעל הביטחוני, יתואמו ע"י ממונה הביטחון של המפעל ויעשו בהתאם להנחיותיו.

ג. משטרת ישראל תתאם ותפקד על הטיפול באירוע שחרג מעבר לגדרות המפעל או שקיים חשש שיחרוג מעבר לגדרות המפעל.

ד. הטיפול באירוע יהיה עפ"י הפקודות המבצעיות הקיימות:

1. טיפול מ"י באסון המוני

2. "הון תעופות".

7. פיקוח ובקרה

א. הביקורת במפעלים תעשה ע"י הבקרים וקציני אבטחה ורישוי הטריטוריאליים כאשר הסיווג הביטחוני (הכשר) שלהם ברמה 2 לפחות.

ב. ביצוע ביקורות תתבצע יחד עם היחידה לרישוי מפעלים ביטחוניים במשרד הפנים.

ג. ככלל, הבקרים וקציני אבטחה ורישוי מחוזיים יבקרו אחת לשנה במפעל הביטחוני שבתחום אזורם.

ד. ממצאי הביקורת יתועדו בכתב וישלחו למדור רישוי/ חטיבת האבטחה ורישוי וליחידת הרישוי במשרד הפנים.

8. זגשים

א. המשטרה תבדוק את הנושאים המקצועיים הנמצאים בתחום אחריותה.

ב. הביקורת במפעלים תבוצע ע"י הבקרים וקציני אבטחה ורישוי מחוזיים אשר קיבלו סיווג בטחוני מתאים.

ג. יש להנחות את כלל הבקרים וקציני אבטחה ורישוי, המטפלים בבקשות הרישוי מפעלים ביטחוניים להזין את הבקשות למערכת שירת הסירנה כנדרש מפריט רישוי- **באחריות רע"ני אבטחה ורישוי מחוזיים**.

9. נספחים:

שלושת הנספחים הושמטו מסיבה המוקנית בחוק חופש המידע.

א. **נספח א'** - מיפוי כלל המפעלים הביטחוניים הפרוסים במחוזות.

ב. **נספח ב'** - רשימת מפקחים.

ג. **נספח ג'** - דף קשר.